

**CENTRUL NAȚIONAL
ANTICORUPȚIE AL
REPUBLICII MOLDOVA**

**NATIONAL ANTICORRUPTION
CENTRE OF THE REPUBLIC OF
MOLDOVA**

Adresa: MD-2004, bd. Ștefan cel Mare și Sfânt 198, mun. Chișinău, Republica Moldova
tel. (+373) 22-25-72-94, email: secretariat@cna.md

Nr. 06/2/11226 din 09.07.2024

La nr. 193 din 25.06.2024

Parlamentul Republicii Moldova

Prin prezenta, Vă remitem atașat raportul de expertiză anticorupție la proiectul de lege cu privire la modificarea unor acte normative (Legea nr. 835/1996, Legea nr. 163/2010, Codul urbanismului și construcțiilor nr. 434/2023 ș.a.).

Anexă: Raportul de expertiză anticorupție – 2 (două) file.

Director

Digitally signed by Pînzari Alexandr
Date: 2024.07.09 15:43:33 EEST
Reason: MoldSign Signature
Location: Moldova

Alexandr PÎNZARI

Ex.: CURMEI Vadim, Tel.: 022/257308

SECRETARIATUL PARLAMENTULUI REPUBLICII MOLDOVA	
D.D.P. Nr.	1754
"09" / "07" / 2024	
Ora	

RAPORT DE EXPERTIZĂ ANTICORUPȚIE

Nr. ELO24/9825 din 09.07.2024

la proiectul de lege cu privire la modificarea unor acte normative (Legea nr. 835/1996, Legea nr. 163/2010, Codul urbanismului și construcțiilor nr. 434/2023 ș.a.)

Prezentul raport de expertiză anticorupție a fost întocmit de Centrul Național Anticorupție al Republicii Moldova în baza Legii nr.100/2017 cu privire la actele normative, a Legii nr.1104/2002 cu privire la Centrul Național Anticorupție, a Legii integrității nr.82/2017 și a Metodologiei de efectuare a expertizei anticorupție a proiectelor de acte legislative și normative, aprobată prin Hotărârea Colegiului Centrului nr.6 din 20 octombrie 2017.

I. Analiza riscurilor de corupere a procesului de promovare a proiectului

I.1. Pertinența autorului, categoriei propuse a actului și a procedurii de promovare a proiectului

Autor al proiectului de act normativ este Parlamentul Republicii Moldova, iar autor nemijlocit este un grup de Deputați în Parlament, ceea ce corespunde art.73 din Constituția Republicii Moldova și art.47 alin.(3) din Regulamentul Parlamentului, aprobat prin Legea nr.797/1996.

Categoria actului legislativ propus este lege organică, ceea ce corespunde art.72 din Constituție și art. 6-12 din Legea nr.100/2017 cu privire la actele normative.

I.2. Respectarea rigorilor de transparență în procesul decizional la promovarea proiectului

Conform art.8 al Legii nr.239/2008 privind transparența în procesul decizional *"etapele asigurării transparenței procesului de elaborare a deciziilor sunt:*

- a) informarea publicului referitor la inițierea elaborării deciziei;*
- b) punerea la dispoziția părților interesate a proiectului de decizie și a materialelor aferente acestuia;*
- c) consultarea cetățenilor, asociațiilor constituite în corespundere cu legea, altor părți interesate;*
- d) examinarea recomandărilor cetățenilor, asociațiilor constituite în corespundere cu legea, altor părți interesate în procesul de elaborare a proiectelor de decizii;*
- e) informarea publicului referitor la deciziile adoptate."*

Proiectul supus expertizei a fost plasat pe pagina web oficială a Parlamentului Republicii Moldova, cu anexarea notei informative, fiind asigurat accesul la proiectul prenotat al părților interesate pentru a putea prezenta sau expedia recomandări pe marginea proiectului.

I.3. Scopul anunțat și scopul real al proiectului

În nota informativă se menționează că: „Existența unor prevederi neconcordante în legile prin care în prezent este reglementat domeniul urbanismului și construcțiilor, au determinat necesitatea elaborării acestui proiect de act normativ”.

La fel, se menționează în notă că: „Proiectul prezent este elaborat în contextul sesizării unor carențe practice legate de aplicarea cadrului normativ privind elaborarea și adoptarea operațiunilor de urbanism pentru proiectarea și realizarea construcțiilor în extravilanul localității. De asemenea, se constată necesitatea reglementării procedurii de eliberare a actelor permissive în condițiile inexistenței documentației de urbanism în extravilanul localității”.

I.4. Interesul public și interesele private promovate prin proiect

Proiectul promovează interesul de a reglementa aplicarea cadrului normativ pentru proiectarea și realizarea construcțiilor în extravilanul localității.

I.5. Justificarea soluțiilor proiectului

I.5.1. Suficiența argumentării din nota informativă.

În conformitate cu art.30 al Legii nr.100/2017 cu privire la actele normative, proiectele de acte normative sunt însoțite de „nota de fundamentare care cuprinde:

- a) denumirea sau numele autorului și, după caz, a/al participanților la elaborarea proiectului actului normativ;
- b) condițiile ce au impus elaborarea proiectului actului normativ;
- c) obiectivele urmărite și soluțiile propuse;
- d) analiza impactului de reglementare;
- e) compatibilitatea proiectului actului normativ cu legislația UE;
- f) avizarea și consultarea publică a proiectului actului normativ;
- h) modul de încorporare a actului în cadrul normativ existent;
- i) măsurile necesare pentru implementarea prevederilor proiectului actului normativ.”

Nota informativă stabilește condițiile ce au impus elaborarea proiectului și finalitățile urmărite, precum și principalele prevederi ale proiectului și evidențierea elementelor noi.

I.5.2. Argumentarea economică-financiară.

Conform art.30 lit.d) al Legii nr.100/2017 cu privire la actele normative, nota de fundamentare trebuie să conțină ”d) analiza impactului de reglementare”.

În nota informativă se menționează: „Pentru implementarea prevederilor prezentului proiect nu va fi necesară alocarea unor surse financiare suplimentare din contul bugetului de stat, respectiv bugetelor locale. Totodată, prin implementarea soluțiilor propuse prin proiectul în cauză, se va facilita și accelera atragerea investițiilor în dezvoltarea extravilanului localităților, ceea ce implicit va genera un major impact pozitiv asupra bugetelor locale și respectiv comunităților locale”.

II. Analiza generală a factorilor de risc ale proiectului

II.1. Limbajul proiectului

Potrivit art.54 al Legii nr.100/2017 cu privire la actele normative „textul proiectului actului normativ

se elaborează [...] cu respectarea următoarelor reguli: [...]

a) se expune într-un limbaj simplu, clar și concis [...]

c) terminologia utilizată este constantă, uniformă și corespunde celei utilizate în alte acte normative, în legislația Uniunii Europene și în alte instrumente internaționale la care Republica Moldova este parte, cu respectarea prevederilor prezentei legi; [...]

e) se interzice folosirea neologismelor dacă există sinonime de largă răspândire, [...]

f) se evită folosirea [...] a cuvintelor și expresiilor [...] care nu sînt utilizate sau cu sens ambiguu;

g) se evită tautologiile juridice;

h) se utilizează, pe cât este posibil, noțiuni monosemantice, [...]"

Textul proiectului este expus într-un limbaj simplu, clar și concis, cu respectarea regulilor gramaticale și de ortografie, întrunind cerințele prevăzute de art.54 din Legea nr.100/2017.

II.2. Coerența legislativă a proiectului

În textul proiectului nu au fost identificate norme contradictorii sau conflicte dintre prevederile acestuia cu reglementările altor acte normative în vigoare.

II.3. Activitatea agenților publici și a entităților publice reglementată în proiect

Proiectul reglementează activitatea entităților publice responsabile de implementarea prevederilor conținute în acesta.

În proiect nu au fost atestate norme care induc confuzie în stabilirea procedurii de exercitare a atribuțiilor acestor entități.

II.4. Atingeri ale drepturilor omului care pot fi cauzate la aplicarea proiectului

Prevederile proiectului nu aduc atingere drepturilor fundamentale ale omului consacrate de Constituția Republicii Moldova, Declarația Universală a Drepturilor Omului și Convenția Europeană a Drepturilor Omului.

III. Concluzia expertizei

În nota informativă se menționează că: „Existența unor prevederi neconcordante în legile prin care în prezent este reglementat domeniul urbanismului și construcțiilor, au determinat necesitatea elaborării acestui proiect de act normativ”.

La fel, se menționează în notă că: „Proiectul prezent este elaborat în contextul sesizării unor carențe practice legate de aplicarea cadrului normativ privind elaborarea și adoptarea operațiunilor de urbanism pentru proiectarea și realizarea construcțiilor în extravilanul localității. De asemenea, se constată necesitatea reglementării procedurii de eliberare a actelor permisive în condițiile inexistenței documentației de urbanism în extravilanul localității”.

Cu referire la fundamentarea economico-financiară a proiectului, în nota informativă se menționează: „Pentru implementarea prevederilor prezentului proiect nu va fi necesară alocarea unor surse financiare suplimentare din contul bugetului de stat, respectiv bugetelor locale. Totodată, prin implementarea soluțiilor propuse prin proiectul în cauză, se va facilita și accelera atragerea investițiilor în dezvoltarea extravilanului localităților, ceea ce implicit va genera un major impact

pozitiv asupra bugetelor locale și respectiv comunităților locale”.

În final, menționăm că, în redacția propusă, proiectul nu conține factori de risc care să genereze apariția riscurilor de corupție.

09.07.2024

Expert al Direcției legislație și expertiză anticorupție:
Vadim CURMEI, Inspector principal

Digitally signed by Curmei Vadim
Date: 2024.07.09 14:49:42 EEST
Reason: MoldSign Signature
Location: Moldova

RAPORT DE EXPERTIZĂ ANTICORUPȚIE

Nr. ELO24/9825 din 09.07.2024

la proiectul de lege cu privire la modificarea unor acte normative (Legea nr. 835/1996, Legea nr. 163/2010, Codul urbanismului și construcțiilor nr. 434/2023 ș.a.)

Prezentul raport de expertiză anticorupție a fost întocmit de Centrul Național Anticorupție al Republicii Moldova în baza Legii nr.100/2017 cu privire la actele normative, a Legii nr.1104/2002 cu privire la Centrul Național Anticorupție, a Legii integrității nr.82/2017 și a Metodologiei de efectuare a expertizei anticorupție a proiectelor de acte legislative și normative, aprobată prin Hotărârea Colegiului Centrului nr.6 din 20 octombrie 2017.

I. Analiza riscurilor de corupere a procesului de promovare a proiectului

I.1. Pertinența autorului, categoriei propuse a actului și a procedurii de promovare a proiectului

Autor al proiectului de act normativ este Parlamentul Republicii Moldova, iar autor nemijlocit este un grup de Deputați în Parlament, ceea ce corespunde art.73 din Constituția Republicii Moldova și art.47 alin.(3) din Regulamentul Parlamentului, aprobat prin Legea nr.797/1996.

Categoria actului legislativ propus este lege organică, ceea ce corespunde art.72 din Constituție și art. 6-12 din Legea nr.100/2017 cu privire la actele normative.

I.2. Respectarea rigorilor de transparență în procesul decizional la promovarea proiectului

Conform art.8 al Legii nr.239/2008 privind transparența în procesul decizional "*etapele asigurării transparenței procesului de elaborare a deciziilor sunt:*

- a) informarea publicului referitor la inițierea elaborării deciziei;*
- b) punerea la dispoziția părților interesate a proiectului de decizie și a materialelor aferente acestuia;*
- c) consultarea cetățenilor, asociațiilor constituite în corespundere cu legea, altor părți interesate;*
- d) examinarea recomandărilor cetățenilor, asociațiilor constituite în corespundere cu legea, altor părți interesate în procesul de elaborare a proiectelor de decizii;*
- e) informarea publicului referitor la deciziile adoptate."*

Proiectul supus expertizei a fost plasat pe pagina web oficială a Parlamentului Republicii Moldova, cu anexarea notei informative, fiind asigurat accesul la proiectul prenotat al părților interesate pentru a putea prezenta sau expedia recomandări pe marginea proiectului.

I.3. Scopul anunțat și scopul real al proiectului

În nota informativă se menționează că: *„Existența unor prevederi neconcordante în legile prin care în prezent este reglementat domeniul urbanismului și construcțiilor, au determinat necesitatea elaborării acestui proiect de act normativ”*.

La fel, se menționează în notă că: *„Proiectul prezent este elaborat în contextul sesizării unor carențe practice legate de aplicarea cadrului normativ privind elaborarea și adoptarea operațiunilor de urbanism pentru proiectarea și realizarea construcțiilor în extravilanul localității. De asemenea, se constată necesitatea reglementării procedurii de eliberare a actelor permissive în condițiile inexistenței documentației de urbanism în extravilanul localității”*.

I.4. Interesul public și interesele private promovate prin proiect

Proiectul promovează interesul de a reglementa aplicarea cadrului normativ pentru proiectarea și realizarea construcțiilor în extravilanul localității.

I.5. Justificarea soluțiilor proiectului

I.5.1. Suficiența argumentării din nota informativă.

În conformitate cu art.30 al Legii nr.100/2017 cu privire la actele normative, proiectele de acte normative sunt însoțite de „nota de fundamentare care cuprinde:

- a) denumirea sau numele autorului și, după caz, a/al participanților la elaborarea proiectului actului normativ;
- b) condițiile ce au impus elaborarea proiectului actului normativ;
- c) obiectivele urmărite și soluțiile propuse;
- d) analiza impactului de reglementare;
- e) compatibilitatea proiectului actului normativ cu legislația UE;
- f) avizarea și consultarea publică a proiectului actului normativ;
- h) modul de încorporare a actului în cadrul normativ existent;
- i) măsurile necesare pentru implementarea prevederilor proiectului actului normativ.”

Nota informativă stabilește condițiile ce au impus elaborarea proiectului și finalitățile urmărite, precum și principalele prevederi ale proiectului și evidențierea elementelor noi.

I.5.2. Argumentarea economică-financiară.

Conform art.30 lit.d) al Legii nr.100/2017 cu privire la actele normative, nota de fundamentare trebuie să conțină ”d) analiza impactului de reglementare”.

În nota informativă se menționează: *„Pentru implementarea prevederilor prezentului proiect nu va fi necesară alocarea unor surse financiare suplimentare din contul bugetului de stat, respectiv bugetelor locale. Totodată, prin implementarea soluțiilor propuse prin proiectul în cauză, se va facilita și accelera atragerea investițiilor în dezvoltarea extravilanului localităților, ceea ce implicit va genera un major impact pozitiv asupra bugetelor locale și respectiv comunităților locale”*.

II. Analiza generală a factorilor de risc ale proiectului

II.1. Limbajul proiectului

Potrivit art.54 al Legii nr.100/2017 cu privire la actele normative *„textul proiectului actului normativ*

se elaborează [...] cu respectarea următoarelor reguli: [...]

a) se expune într-un limbaj simplu, clar și concis [...]

c) terminologia utilizată este constantă, uniformă și corespunde celei utilizate în alte acte normative, în legislația Uniunii Europene și în alte instrumente internaționale la care Republica Moldova este parte, cu respectarea prevederilor prezentei legi; [...]

e) se interzice folosirea neologismelor dacă există sinonime de largă răspândire, [...]

f) se evită folosirea [...] a cuvintelor și expresiilor [...] care nu sînt utilizate sau cu sens ambiguu;

g) se evită tautologiile juridice;

h) se utilizează, pe cât este posibil, noțiuni monosemantice, [...]"

Textul proiectului este expus într-un limbaj simplu, clar și concis, cu respectarea regulilor gramaticale și de ortografie, întrunind cerințele prevăzute de art.54 din Legea nr.100/2017.

II.2. Coerența legislativă a proiectului

În textul proiectului nu au fost identificate norme contradictorii sau conflicte dintre prevederile acestuia cu reglementările altor acte normative în vigoare.

II.3. Activitatea agenților publici și a entităților publice reglementată în proiect

Proiectul reglementează activitatea entităților publice responsabile de implementarea prevederilor conținute în acesta.

În proiect nu au fost atestate norme care induc confuzie în stabilirea procedurii de exercitare a atribuțiilor acestor entități.

II.4. Atingeri ale drepturilor omului care pot fi cauzate la aplicarea proiectului

Prevederile proiectului nu aduc atingere drepturilor fundamentale ale omului consacrate de Constituția Republicii Moldova, Declarația Universală a Drepturilor Omului și Convenția Europeană a Drepturilor Omului.

III. Concluzia expertizei

În nota informativă se menționează că: „Existența unor prevederi neconcordante în legile prin care în prezent este reglementat domeniul urbanismului și construcțiilor, au determinat necesitatea elaborării acestui proiect de act normativ”.

La fel, se menționează în notă că: „Proiectul prezent este elaborat în contextul sesizării unor curențe practice legate de aplicarea cadrului normativ privind elaborarea și adoptarea operațiunilor de urbanism pentru proiectarea și realizarea construcțiilor în extravilanul localității. De asemenea, se constată necesitatea reglementării procedurii de eliberare a actelor permissive în condițiile inexistenței documentației de urbanism în extravilanul localității”.

Cu referire la fundamentarea economico-financiară a proiectului, în nota informativă se menționează: „Pentru implementarea prevederilor prezentului proiect nu va fi necesară alocarea unor surse financiare suplimentare din contul bugetului de stat, respectiv bugetelor locale. Totodată, prin implementarea soluțiilor propuse prin proiectul în cauză, se va facilita și accelera atragerea investițiilor în dezvoltarea extravilanului localităților, ceea ce implicit va genera un major impact

pozitiv asupra bugetelor locale și respectiv comunităților locale”.

În final, menționăm că, în redacția propusă, proiectul nu conține factori de risc care să genereze apariția riscurilor de corupție.

09.07.2024

Expert al Direcției legislație și expertiză anticorupție:
Vadim CURMEI, Inspector principal

Digitally signed by Curmei Vadim
Date: 2024.07.09 14:49:42 EEST
Reason: MoldSign Signature
Location: Moldova

